

לפני 25 שנה

הישראלית, שייע גלור, סיקר את משיקתה של הנבחרת נגד נבחרת אוסטרליה, תחת הכותרת "מה זה נבחרת לאומית או שניצל וינאי?" בשער הגליון: חיילי צה"ל בסניף.

גליון "העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק עסק בשאלה "לאן ניסוג?" בעיקבות הלחצים הפנילארי מיום שהופעלו על ישראל לסגת מכיני. בניין זה עסקו מאמרו של העורך ומישאל-קוראים. תחת הכותרת "שגריר השחיתות הישראלי בתורכיה", הובא סיפורו של הקבלן החיפאי יצחק פרישמן, שגרם לפיכסוף שיערעך במידה רבה את יחסי ישראל-תורכיה, וידידתה היחידה של ישראל במרחב. תחת הכותרת "איך הורגים בדיחה", הביא דן כרמאון פרק מתוך הספר "שלושה פסירה אחת". כוכב נבחרת הכדורגל

נסיגה או לא נסיגה * ספיחי פרשת עמוס בן-גוריון * שריחיוןן בבית-קפה

"העולם הזה" 1009 תאריך: 13.2.1957

התגלגל מראש העין ישר אל תוך רשתות השער של אחת הקבוצות.

חופש הפרט

ביפו, לא השלים תושב בן 32 עם מעשה הרופאים שהצילו אותו מנסיונו להתאבד, התפרץ במסערה כדי להתלונן על התערבות זו, הואשם כחוק בנסיון לביצוע התאבדות.

דורר שומר הקבינה

ברביבים, לאחר שהתינוק ניר גולד בשעה שאמו נסעה בתא הנהג של משאית מאקדויל שהובילה אותה לבית-החולים, החליט הקיבוץ להדיק לתינוק את הכינוי "מאק" ולהעניק לו זכות-נסיעה הינם לכל ימי חייו, וזכות קדימה בין כל הטרמפיסטים לנסוע בתא של כל משאיות הקיבוץ.

שוניית הקוסם

בתל-אביב, הובא סלם פנו לפני שופט השלום, באשמת הוצאת כספים בטענות שווא מתושבת כפר שלם, וזה באותה הוד דמנות לפקודת מעצר באשמת הוצאת כספים מתושב אחר של כפר שלם, בהביטחה כי יסיע לו באמצעי קסמים להחזרת בחולתו שנטשה אותו.

אנשים

שרהינון-יהודית רבנות זלמן ("זיאמה") ארן, שהופיע השבוע בקפה עטרה בירושלים ושקע מייד בקריאת ערימה של שבועונים אנגליים, לא הרגיש כלל כי הופעתו הבריחה מייד להקה שלמה של פקיד משרדו, שקודם לכן ישבו ליד אחד השולחנות, כשהם מחליפים ביניהם דברי-רכילות בענייני משרדם.

העיתונאי שלום רוזנפלד, על פרישת, לסגת-אילאי: "מי ייתן ולא ייגמר הדבר בכך שאנחנו ניסוג והאוצר יטיל עלינו סנקציות."

המשורר יצחק שריון, בספרו את חולדות הספרות הישראלית על-רגלי-אחת: "המליצים כתבו בשעתו, מעי מעי אחרי-לה, הצברים החלו לכתוב, יש לי כאב נוראי בבטן והמדורגיים אמרו — בני-מעין מתחכמים והולכים."

פרופסור מרטין בוכר, בשיחה על בעיות המדינה: "מהלך ההיסטוריה וההלך האמת הם שני מהלכים נפרדים. ההיסטוריה אצה לה דרכה, ואילו האמת צוידעת לאט ובביטחון. מבחינה היסטורית, הגיעה ישראל כבר לשנתה העשירית. אבל מיצעד האמת עדיין לא הגיע אפילו ל-תש"ח..."

ד"ר יוגאל ירון, במסיבה שנערכה לרגל צאת ספרו המגילות הגנוזות ממדבר יהודה: "אילו ניתן לנו טופס תנ"ך מימי בית שני — דינו; אילו מצאנו נוסחות שונות מנוסח המסורת — דינו; אילו למדנו מהן את אורחותיהן של הלשון העברית והלשון הארמית — דינו; על אחת כמה וכמה, שאנו למדים מהמגילות בדברים הרבה, שעניין רב לחוקרים להפוך ולהפוך בהם מתוך השתלשלת ספק בהנחות קודמות, באומץ לב ומתוך כנות מדינית."

אולם הפיכת העניין לנושא לפירסומת זו לה עידו, לפחות, על היעדר טעם טוב. גלגלי הברווז. פחות מול היה לנאש במיכצע פירסום שני. לפתע קיבלו עיי-תוני ישראל ידיעה כי עו"ד שמואל-תמיר, הסניגור במישפטו של עמוס בן-גוריון, פנה אל חיים כהן, היועץ המישפטי של הממשלה, בבקשה שיתווך לחיסול מישפטו של עמוס. ממציא הידיעה היה יעקוב נאש עצמו.

היה זה כבוד לעיתוני ישראל, שאף אחד מהם לא פירסם את הידיעה הכוזבת, שלא נמצאו לה סימוכין. רק דבר, ביטאון מפא"י, עט על המציאה ופירסם אותה.

למחרת היום בא מטר ההכחשות: גם תמיר וגם חיים כהן הכחישו אותה. אפ"י

תוצאות אלה היו ידועות כבר לפני כמה שבועות, ונותחו בהרחבה גם מעל עמודי העולם הזה. עתה, כפי לוי אשכול ופיני חס ספיר, נשמעו כאילו ביקשו להרתיע את הקהל מן המאבק עד הסוף המר.

המישטרה

מכונת הפירסומת

ככל שצמרת המישטרה נתקעה יותר בבוץ, כן היתה זקוקה למכונת-פירסומת משוכללת יותר. הדובר הקודם, אברהם ינאי, סוחר-מכונות ושיטחים בשעות ש-

לעצור את הנסיגה בסיני" 1957

שנקראו השבוע להפגין את מחאתם נגד החלטת האו"ם, התובעת מישראל נסיגה ללא תנאי, מילאו את רחובות הערים. בתצלום: הפגנת-ענק, שנערכה ברחוב אלנבי בתל-אביב.

לפני, אחרי ובזמן העבודה, לא היה מספיק חזק. אחרי שנתפס בכמה פרשות שחיתות, היה צורך לסלקו. תחתיו נבחר אדם שנשא את שמה של מכונת חזקה למדי: יעקוב נאש, לשעבר מנהל אישכת המפקח-הכללי של המישטרה, אינו אלא אמת טהורה. לשקר אין רגליים, אולם לפעמים יש לו גלגלים — גלגלי מכונת הפירסומת של נאש.

הווי

המוצא הישר

בירושלים, מצאה הצעירה מרי בלום 50 לירות באולם בית-המשפט העליון, מיהרה למסור לידי השמש, שמעה כעבור שעה קלה מאביה כי הוא איבד 50 לירות באותו אולם של בית-המשפט, הפנתה אותו לשמש, שהפנה אותו לזמכירות, שהפנה אותו למשטרה, שהחזירה את הכסף רק לאחר חקירה יסודית.

אחד-אפס

בגבעתיים, חזה ילד במשחק הכדורגל באצטדיון המקומי, כשהוא ניצב על עץ מחוץ לגדר, התלהב למראה המשחק.

עניין מישפחתי. ככל שהתקרב מועד המישפט הגדול של עמוס, התערור ביתר חריפות הצורך לנצל כל פירור של הצי-לחה מישטרית לצורכי פירסומת.

השבוע מצא נאש ידיעה נוגעת ללב, ומיהר להחזיר אותה לעיתונים. הידיעה נוגעה לאליעזר דשא, סגן נציב בתי-הסוהר, שאמו מתה עליו בשעה ששהה באירופה במסע השתלמות. המישטרה, כך גילה נאש, מילאה תפקיד של חסד, נזיקה להחזיר את דשא לארץ. מפני שאיש לא ידע היכן הוא ששה בדיוק, פנתה מישטרת ישראל ל"אינטרפול", אירגון הי-מישטרה הבינלאומית, שפתח בחקירה מקיפה עד שמצאו.

רק פרט אחד שכח נאש להזכיר, ברוב צניעות: דשא הוא במיקרה גם גיטו, והאשה שנפטרה היתה חמותו של נאש. יתכן שהתערבות רשמית של המישטרה וניצול קשריה הבינלאומיים בעניין מישפחתי של אחד מקציניה, לא היה פסול.

העם

רבי-אלוף שונרר

ההיסטוריה האנושית הכירה גבולים רבים. היו מדינות שנוצחו על-ידי רבי-אלוף רב, והיו שנוצחו על-ידי רבי-אלוף רב. השבוע לחמה ישראל מילחמה נואשת בי אויבה הריצני ביותר: רב-אלוף שונרר.

המישטר, שהתרגל במשך שנים ארוכות לחיות כקבצן על חסדי זרים, ושכמו כל קבצן פזיר את כספיה-הגדבות בקלות-ידע, ידע בסתר ליבו שאינו מסוגל להסתגל לפתע להרגלים חדשים. הנסיגה הסופית מעזה ומשארם אל-שייח' היתה, על כן; רק שאלה של זמן.

זאת ידעו בירושלים, בני-ירוק ובוושינג'טון. השאלה היתה: מה תהיה התוצאה הפנימית?

החזית הפנימית. ביום הרביעי בי-שבוע שעבר התכנסה הממשלה כדי לדון במצב. את עיקר תשומת-ליבה לא הקי-דשיה למאבק באו"ם, אלא למאבק קרוב יותר: המילחמה בחזית הפנימית.

כאשר נאלצת ממשלה לבצע צעד כה מרחיק-לכת ובלתי-פופולרי, כמו הנסיגה משארית כיבושי מיכצע-סיני, היא נאלצת להסיק מסקנות. בעולם הדמוקרטי מתי-בטא הדבר בצעד פשוט: הממשלה מתי-פטר. כך עשה סר אנתוני אידן בבירי-גניה, וכך היה עושה גם גי מולה בצרי-פה. אילו יכלו המיפילגות להסכים על מועמד אחר לראשות-הממשלה.

אולם התפטרות הממשלה, בגלל כישלון מדיני, היא דבר שלא יתואר בישראל. ממשלת-ישראל היא בתה של הנהלת הסוכ-נות היהודית, שנבחרה אחת לחמש שנים, מוסד פטור זה היה רגיל לדחות את הקונגרס לשנה-שנתיים, אם היה ספק קל שבקלים בסיכויי להיבחר מחדש.

ההתפטרות לא באה בשבון. היה צורך בפיתוח אחר למניעת עליית הפיתאומית של האופוזיציה, בעיקר של תנועת-החרות. כך נולדה הפגנת-השבוע, שעליה החליטה הממשלה בישיבתה באותו יום רביעי מדא.

חסימת הרחוב. כשהממשלה רוצה לסגור את הרחוב לפני האופוזיציה, היא יכולה לסגור בשרשרת של שוטרים. אולם דרך הרבה יותר מחוכמת היתה למלא את הרחוב בהמונים — המונים נאמנים, פטי-ריטיים, חזורים רצון טוב. הם נשאו את הסיסמות שהוציאו את הרוח ממיפירשי האופוזיציה.

התוכנית המקורית היתה לשחף בהפי-גנות את כל המיפילגות, פרט לחרות ולמקיי. אולם כשפנו בלחי בן-גוריון אל הציונים הכלליים, קבעו אלה לתנאי מוקד-דם להשתתפותם את שיתופם של אנשי-חרות. היתה זאת בקשה תמימה, שהתעל-מה מן המטרה העיקרית של הפגנת: לבודד את חרות.

כדי להכשיר את הקרקע, הופיעו ידיעות מזורות בעיתונים, בעיקר החטיינו עיתוני-הערב, ששיגים הפכו כאחרונה כלי-שרת בידי קבוצת המגהלים של בן-גוריון. הידיעה המזורה ביותר ציטטה "מקורות אמריקאיים שמסרו כי לפי סט"א... פנה הגנשא איזנהאור לעבד-אלי-נאצר וביקשו להיענות לדרישת ישראל להסתלק מעמדת צד לוחם." קשה להניח כי הכתב לא צחק בעצמו ברשמו ידיעה מגוחכת זו. מזה רקוב. אותה הזכירה קברניטי הסניגה הלאומית, זו הפעם הראשונה, את התוצאות המישקיות של מישטר הסנקציות.

כיום הליברלים ביכודו.